

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Кафедра телебачення

ПРАКТИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНА

**Навчально-методичні матеріали
для студентів магістратури спеціальності
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»**

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

ОПП «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»

факультет кіно-телемистецтва

Харків-2019 рік

Друкується за рішенням ради факультету кіно-, телемистецтва ХДАК

(протокол № 5 від 30.01. 2019 р.)

Рекомендовано кафедрою телебачення ХДАК

(протокол № 9 від 19.01. 2019 р.)

Розробник: З.І. Алфьорова, доктор мистецтвознавства, професор , декан факультету кіно-, телемистецтва ХДАК

Рецензенти:

Соколюк Людмила Данилівна, доктор мистецтвознавства, професор , завідувач кафедри теорії і історії мистецтва ХДАДМ

Зборовець Іполіт Васильович, доктор мистецтвознавства, професор кафедри мистецтвознавства, мовознавства і літературознавства ХДАК

Практика науково-дослідна: навчально-методичні матеріали для студентів магістратури спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» /Розроблено З.І.Алфьоровою / Харківська держ.акад.культури .—Х.: ХДАК, 2019., 20 с.

Мета дисципліни «Практика науково-дослідна» є формування уявлення та закріплення на практиці у студентів – магістрів про методичні та практичні засади науково-дослідної діяльності за ОПП за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво», підвищення рівня дослідної майстерності при дослідженні актуальних проблем аудіовізуальної сфери.

© Харківська державна академія культури, 2019

© Алфьорова З.І., 2019

Програма навчальної дисципліни
Практика (науково-дослідна)
I. Опис предмета навчальної дисципліни
Предмет: Практика (науково-дослідна)

Курс: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 6 Загальна кількість годин: 180	ОПП Аудіовізуальне мистецтво та виробництво Спеціальність 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво Галузь 02 Культура і мистецтво Ступінь: магістр	Обов'язкова Рік підготовки: 1 Семестр: 2 Практичні: 108 годин Самостійна робота: 72 годин Вид контролю: залік, 2 семестр

II. Мета і завдання дисципліни

Курс «Практика (науково-дослідна)» є одним із базових для підготовки магістрів за ОПП «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво» та спрямований на практичне закріплення набутих у процесі вивчення комплексу спеціальних дисциплін спеціальних (фахових) компетентностей.

Програма нормативної навчальної дисципліни циклу дисциплін практичної підготовки «Науково-дослідна практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за другим (магістерським) рівнем.

Предметом навчальної дисципліни «Науково-дослідна практика» є науково-дослідна майстерність фахівця аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Міждисциплінарні зв'язки забезпечують:

- Організація та методика науково-дослідної роботи;
- Сучасні інформаційні та освітні технології
- Виконавсько-педагогічна майстерність фахівця;
- Магістерській семінар.

1. Мета і завдання навченої дисципліни:

1.1.Мета дисципліни «Науково-дослідна практика» є формування уявлення та закріплення на практиці у студентів – магістрів про методичні та практичні засади науково-дослідної діяльності за ОПП за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво», підвищення рівня дослідної майстерності при дослідженні актуальних проблем аудіовізуальної сфери.

1.2. Основними завданнями є

- розкрити сутність науково-дослідної діяльності фахівця за ОПП за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво»;
- усвідомити та засвоїти на практиці методологію та методику науково-дослідної діяльності фахівця за ОПП за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»;
- закріпити на практиці методи науково-дослідної діяльності фахівця за зазначеною спеціальністю;

- закріпити на практиці методологічні та методичні засади самостійної підготовки магістерської роботи;
- підвищити дослідницький рівень магістрів у підготовці самостійних наукових публікацій з теми магістерської роботи.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістри повинні:

знати:

- актуальні наукові проблеми сучасної аудіовізуальної сфери;
- основні методологічні підходи науково-дослідної діяльності фахівця за зазначеною спеціальністю;
- особливості методики науково-дослідної діяльності фахівця за зазначеною спеціальністю;
- структуру і зміст майбутньої магістерської роботи;
- форм навчання у навчальних закладах мистецької освіти;
- методику підготовки самостійних наукових публікацій з теми магістерської роботи.

вміти:

- користуватись сучасними інформаційними та освітніми технологіями
- користуватись сучасними методиками науково-дослідної роботи;
- самостійно і вільно орієнтуватися в актуальних проблемах сучасної аудіовізуальної сфери;
- користуватись науковими джерелами при дослідженні;
- генерувати нові ідеї; виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- обґрунтувати аргументи щодо доведення наукової гіпотези дослідження;
- самостійно обґрунтувати висновки наукового дослідження.

оволодіти:

- навичками науково-дослідної діяльності фахівця за зазначеною спеціальністю;
- навичками використання новітньої методології та методики науково-дослідної діяльності фахівця за зазначеною спеціальністю;
- навичками користуватись науковими джерелами при дослідженні;
- навичками виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

IV. Зміст і структура дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин /6 кредитів ЄKTS. Науково-дослідна практика відбувається з відривом від навчання протягом 6 тижнів 2 семестру 1 року навчання.

V. Тематичний план курсу

№ п\п	Назва розділів, тем	Усього год.	У тому числі				
			Лекц.	Практ.	Інд.	Сам роб.	Форма контр
1	2	3	4	5	6	7	8

Змістовний модуль 1. «Особливості науково-дослідної діяльності фахівця з аудіовізуального мистецтва та виробництва»							
Розділ 1. Ознайомлення студента-практиканта з основними напрямками науково-дослідної роботи з проблем аудіовізуального мистецтва та виробництва							
1.	Структура практики, документація практики	20		10		10	
Розділ 2. Науково-дослідна діяльність практиканта		140		120		20	
1.	Формування структури науково-дослідної частини магістерської роботи	29		24		5	
2.	Вибір методології дослідження та методів наукового дослідження	29		24		5	

3	Формулювання та узгодження з науковим керівником наукової гіпотези дослідження	29		24		5	
4	Вивчення та аналіз джерельної бази з обраної наукової теми	29		24		5	
5.	Письмове викладення основного матеріалу дослідження	24		24			
Розділ 3. Підсумковий етап науково-дослідної практики практики		20		15		5	
1.	Підготовка апробаційної публікації за результатами практики	7		5		2	
2.	підготовка підсумкових звітних матеріали за результатами практики	7		5		2	

3.	Отримання відгуків та зауважень від педагога та керівника практики	6		5		1	
Усього:		180		108		78	

Форми підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі диференційованого заліку — 2 семестр магістерської програми.

Засоби діагностики успішності навчання

Передбачено проміжні етапи контролю у формі усного опитування, перевірки методичних та звітних документів практики.

VI. ЗМІСТ КУРСУ

Розділ 1

Ознайомлення студента-практиканта з основними напрямками науково-дослідної роботи

з проблем аудіовізуального мистецтва та виробництва

Тема 1. Структура практики, документація практики

Вивчення завдань практики, форм і методів науково-дослідної роботи. Остаточне узгодження заявки та завдання на науково-дослідну частину магістерської роботи.

Розділ 2

Науково-дослідна діяльність студента-практиканта

Тема 2. Формування структури науково-дослідної частини магістерської роботи

Знайомство з нормативною документацією з магістерської роботи (Положенням про магістерську роботу з ОПІ Аудіовізуальне мистецтво та виробництво). Формування разом з керівником структури науково-дослідної частини магістерської роботи. Визначення кількості необхідних розділів та інших компонентів науково-дослідної частини. Формулювання актуальності, мети дослідження, його предмету та об'єкту. Формулювання наукових завдань дослідження. Побудування певної логіки майбутнього дослідження.

Тема 3. Вибір методології дослідження та методів наукового дослідження

Узгодження з керівником методологічних та методичних аспектів дослідження. Вибір певних методологічних інструментів дослідження обраної проблеми. . Вибір загальнонаукових та спеціальних методів дослідження обраної проблеми. Аналіз та критика інших методологічних підходів до вирішення зазначеної наукової проблеми.

Тема 4. Формулювання та узгодження з науковим керівником наукової гіпотези дослідження

Формулювання та узгодження з науковим керівником наукової гіпотези дослідження. Пошук аргументації для доведення наукової гіпотези. Виявлення «робочих» понять для доведення наукової гіпотези. Формулювання концепції дослідження.

Тема 5. Вивчення та аналіз джерельної бази з обраної наукової теми

Визначення обсягу необхідних матеріалів для дослідження. Типологізація джерельної бази наукового дослідження. Аналіз та наукова критика наявних джерельних МА

теріалів. Формулювання аргументів на користь власної наукової позиції.

Тема 6. Письмове викладення основного матеріалу дослідження

Структурування наявного матеріалу, який доводить наукову гіпотезу дослідження відповідно до заявлених наукових завдань. Письмове викладення основного матеріалу дослідження. Формулювання висновків до кожного розділу. Формування наукового апарату (посилань) дослідження.

Розділ 3

Підсумковий етап науково-дослідної практики

Тема 7. Підготовка апробаційної публікації за результатами практики

Викладення основних результатів наукового дослідження в апробаційній публікації (тезах або доповіді) на звітній конференції за результатами практики. Необхідне бібліографічне оформлення апробаційної публікації за прийнятими стандартами.

Тема 8. Підготовка підсумкових звітних матеріалів за результатами науково-дослідної практики

Остаточне заповнення щоденника практики. Підготовка звіту по практиці, заповнення профорієнтаційного листка. Підготовка повного пакету підсумкових звітних матеріалів за результатами практики.

Тема 9. Отримання відгуків та зауважень від педагога та керівника практики

Публічне обговорення загальних результатів практики. Отримання відгуків та зауважень від педагога та керівника практики.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Шкала оцінювання:

90-100 балів – відмінно (A);

75-89 балів – добре (BC);

60-74 бали – задовільно (DE);

35-59 балів – незадовільно з можливістю повторного складання (FX);

1-34 бали – незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F).

Визначення рейтингу навчальної діяльності студента

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

- підсумковий контроль (усний звіт про проходження практики з наданням оформленого належним чином щоденника практики) – до 20 балів;
- науково-дослідна діяльність (відвідування занять викладачів кафедри, профорієнтаційна робота, методична робота) – до 40 балів;
- участь у підсумковій конференції за результатами практики – до 40 балів.

VIII. Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Арсланов В. Г. История западного искусствознания XX века : учеб. пособие для вузов / В. Г. Арсланов. — М. : Академ. Проект, 2003. — 768 с.
2. Арутюнов Н. Д. Метафора и дискурс / Н. Д. Арутюнов // Теория метафоры. — М., 1990. — С. 112–120.
3. Бакулев Г.П. Новые медиа: теория и практика. — Москва: Изд-во КЛИМ, 2008. — 137 с.

4. Барт Р. Метафора глаза // Танатография Эроса: Жорж Батай и французская мысль середины XX века. — СПб.: Мифрил, 1994. — С. 93–100.
5. Барт Р. Смерть автора // Р. Барт. Избранные работы: Семиотика. Поэтика. — М.: Прогресс, Универс, 1994. — С. 384–391.
6. Браже Р. Синергетика и творчество / Р. Браже. — Ульяновск : Изд. УлГТУ, 2002. — 204 с.
7. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті. Методичні рекомендації / Н. М. Вернигора ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Гуманітарний ін-т. — Київ : Білий Тигр, 2015. — 28 с.
8. Габричевський А. Морфологія мистецтва / А. Габричевський. — Москва: Аграф, 2002. — 863.
9. Гадамер Г.-Г. Истина и метод: Основы философской герменевтики / Пер. с нем.; общ. ред. и вступ. ст. Б. Н. Бессонова. — М.: Прогресс, 1988. — 704 с.
10. Гуссерль Э. Интенциональные предметы / Предисл. и пер. Р. Громова // Логос. — 2001. — № 5/6. — С. 132—164.
11. Гуссерль Э. Феноменология/ Предисл., пер. и примеч. В. И. Молчанова // Логос. — 1991. — № 1. — С. 12—21.
12. Дебрэ Р. Введение в медиологию / Р. Дебрэ ; пер. с франц. Б. М. Скуратова. — М. : Праксис, 2010. — 368 с.
13. Делёз Ж. Кино. Кино 1. Образ–движение. Кино 2. Образ–время / Ж. Делёз. — М. : Ad Marginem, 2004. — 623 с.
14. Деррида Ж. О грамматологии / Ж. Деррида ; [пер. с фр. Н. Автономовой]. — М. : Ad Marginem, 2000. — 511 с.
15. Евин И. Искусство и синергетика / И. Евин. — М. : Элиториал УРСС, 2004. — 164 с.

16. Завьялова М.П. Когнитология как метанаука в структуре когнитивистики/ М. П. Завьялова //Вестник ТГУ: Философия. Социология. Политология., 2(10)). — Томск: ТГУ, 2010. — С. 18-22.
17. Каган М. Эстетика и синергетика / М. Каган // Эстетика сегодня: состояние, перспективы: материалы научной конференции, 20–21 октября 1999 г. —СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 1999. — С. 40–42.
18. Калмыков А. А. Медиалогия интернета. Монография. Москва: Изд. Рос. госуд. гуман. ун-т, 2012 . — 269 с.
19. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну / Н. Б. Кириллова. — М. : Академический проект, 2005. — 448 с.
20. Кириллова Н. Б. Медиалогия как синтез наук. — М. : Академический проект, 2012. — 368 с.
21. Кобляков А. Синергетика и творчество: универсальная модель устранения противоречий как основа новой стратегии исследований / А. Кобляков // Синергетическая парадигма. — М, 2000. — С. 297-300.
22. Кожемякин Е. А. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования / Е. А. Кожемякин // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия “Гуманитарные науки”. — 2010. – № 2 (73). — Вып. 11. — С. 13–21.
23. Концептуальний аналіз як метод концептивістики / Ж. Краснобаєва-Чорна // Українська мова. — 2009. — № 1. — С. 41-52.
24. Колесников А.С. Логика и методология философской компаративистики // Гуманитарные науки, философия и компаративистика. — Спб, 2003. — С. 3-11.

25. Лотман Ю.М. Семиотика кино и проблемы киноэстетики / Лотман Ю. М. // Об искусстве. — СПб., 1998. — С. 287–372.
26. Лотман Ю. М. Структура художнього тексту / Ю. М. Лотман // Електронна бібліотека Гумер. — 2016. — Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Lotman/_14.php. — Назва з екрана.
27. Магістерська дипломна робота: методичні вказівки для студ. денної і заочної форм навчання / Харк. держ. акад. культури; розробник З. І. Алфьорова. — Х.: ХДАК, 2016. — 34 с.
28. Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Г. М. Маклюэн. — Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. — М: КАНОН-пресс-Ц, Кучково поле, 2003. — 464 с.
29. Малви Л. Визуальное удовольствие и нарративный кинематограф / Л. Малви // Антология тендерной теории. — Мн.: Пропилеи, 2000. — 383 с.
30. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма / Н. Б. Маньковская. — СПб. : Алатейя, 2000. — 346 с.
31. Медиакультура в меняющемся мире: формы и способы представления реального // Материалы науч. конф. (РГГУ, 26-27 ноября 2004 г., г. Москва) // НЛЮ. — 2005. — № 73 (3).—С.428-433.
32. Мерло-Понти М. Видимое и невидимое / М. Мерло-Понти; пер. с фр. О. Н. Шпарага. — Мн. : Логинов , 2006. — 400 с.
33. Мерло-Понти М. Око и дух / М. Мерло-Понти. — М., 1992. — 375 с.
34. Метц К. Кино, фотография, фетиш / К. Метц // Киновед. записки. — 1994. — № 23. — С. 52–64.
35. Панофский Э. Этюды по иконологии. Гуманистические темы в искусстве Возрождения / Э. Панофский. — СПб.: Азбука-классика, 2009. — 432 с.

36. Пойзнер Б. О синергетическом измерении искусства / Б. Пойзнер // Известия Вузов. Прикладная нелинейная динамика. — Саратов: Изд. Саратов. гос. ун-та, 2001. — Т. 9. — № 6. — С. 168–169.
37. Постмодернизм : слов. терминов / сост. И. Ильин. — М. : Интрада, 2001. — 312 с.
38. Постмодернизм: энцикл. / под ред. А. Грицанова. — Минск : Интерпресс-сервис ; Кн. дом, 2001. — 1040 с.
39. Семотюк О. Аналіз дискурсу vs. контент-аналіз: методично-методологічні відмінності і подібності/ О. Семотюк // Людина. Комп'ютер. Комунікація : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка", Ін-т комп'ютер. наук та інформ. технологій, Каф. приклад. лінгвістики. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. — С. 79-82.
40. Соколов А. В. Социальные коммуникации. : Ч.1: Учеб.-метод. пособие / А. В. Соколов. — М.: ИПО Профиздат, 2001.— 224 с.
41. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность):словарь-справочник / Сост.В.А.Ильганаева. —Х., 2009. — 392 с.
42. Фролова І. Є. Комуникативно-прагматичний та комуникативно-дискурсивний підходи у лінгвістиці. / І. Є. Фролова //Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. — 2008. — № (38). — С. 157-160.
43. Хакен Г. Основные понятия синергетики // Синергетическая парадигма. Многообразие поисков и подходов / Г. Хакен. — М.: Прогресс-традиция, 2000. —С. 28–55.
44. Шайхитдинова С. К. Медиакультура - культура медиа? / С. К. Шайхитдинова // Медиа. Информация. Коммуникация. — М., 2012. — № 3 . — С. 32-34.
45. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності:

- підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. — К.: Знання, 2011. — 310 с.
46. Ширяєва О. В. О дифференциации понятий «медиатекст» и «медиадискурс» в современной медиалингвистике / Гуманитарные науки: вопросы и тенденции развития. Сборник научных трудов по итогам международной научно-практической конференции. — 2014. — С. 52-54.
47. Шолохова С., Ямпольская А. (Пост)феноменология: новая феноменология во Франции и за ее пределами / С. Шолохова, А. Ямпольская. — М.: Академический проект, 2014. С. — 39-42.
48. Эко У. О членениях кинематографического кода / Эко У. // Структура фильма. — М.: Радуга, 1984. — 214 с.
49. Ямпольский М. Видимый мир. Очерки ранней кинофеноменологии. / М. Б. Ямпольский. — М., 1993. — 216 с.
50. Ямпольский М. Б. Язык–Тело–Случай: кинематограф и поиски смысла / М. Б. Ямпольский. — М., 2004. — 376 с.
51. Ярская-Смирнова Е. Р. Мужчины и женщины в стране глухих. Анализ кинорепрезентации / Е. Р. Ярская-Смирнова // Гендерные исследования. — 1999. — № 2. — С. 260–265.

Додаткова:

52. Алфьорова З. До питання про екран у майбутньому / З. Алфьорова // Сучасний стан українського мистецтвознавства та шляхи його подальшого розвитку : матеріали наук. конф. / Акад. мистец. України. — К., 2000. — С. 124–126.
53. Алфьорова З. І. Формування сучасного мас-медійного простору (англомовна література з проблеми) [Текст]

- / З. І. Алфьорова // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. — Х., 2001. — Вип. 8. — С. 60–67.
54. Бровко О. Основи компаративістики: навч.-метод. посіб. / О. Бровко. — Луганськ : Вид-во ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2012. — 214 с.
55. Григорьев Б. В. Герменевтика и теория интерпретации / Б. В. Григорьев. — Владивосток: Изд-во ДВГУ, 2002. — 146 с.
56. Кастельс М. Информационная эпоха. Экономика, общество и культура / М. Кастельс ; пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана. — М., 2000. — 606 с.
57. Фрейлих С. И. Теория кино от Эйзенштейна до Тарковского] / С. И. Фрейлих. — 2-е изд. — М. : Академ. проект, 2002. — 512 с.
58. Пригожин И. Порядок из хаоса : новый диалог человека с природой / И. Пригожин, И. Стенгерс ; пер. с англ. Ю. А. Данилова. — М. : Прогресс, 1986. — 431 с.
59. Шапиро М. Некоторые проблемы семиотики визуального искусства: пространство изображения и средства создания знака-образа / М. Шапиро // Семиотика и искусствометрия. — М., 1972. — С. 134–144.
60. Шейко В. М. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX — початок XX ст.) : моногр. / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький. — К. : Генеза, 2005. — 592 с.
61. Шкепу М. О. Феноменологія історії в трансформаціях культури / М. А. Шкепу. — К. : Кн. вид-во НАУ, 2005. — 360 с.
62. Ямпольский М.Б. Язык – Тело – Случай: кинематограф и поиски смысла / М.Б. Ямпольский.— М., 2004.— 376 с.

Навчальне видання

**Практика (науково-дослідна)
програма курсу
освітньо-професійної програми
підготовки здобувачів вищої освіти
за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
за другим (магістерським) рівнем
1 курс**

Укладач:
Доктор мистецтвознавства, проф. З. І. Алфьорова

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка З. І. Алфьорова

План 2019

Підписано до друку _____ Формат 60X84/16

Гарнітура «Times»

Ум.др.арк. _____ Обл.-вид.арк. _____ Тираж _____

ХДАК, 61057, Харків-57, Бурсацький узвіз,4